

1. Obiekt

ZESPÓŁ KLASZTORNY OO. BERNARDYNÓW, OB. SS. NAZARETANEK

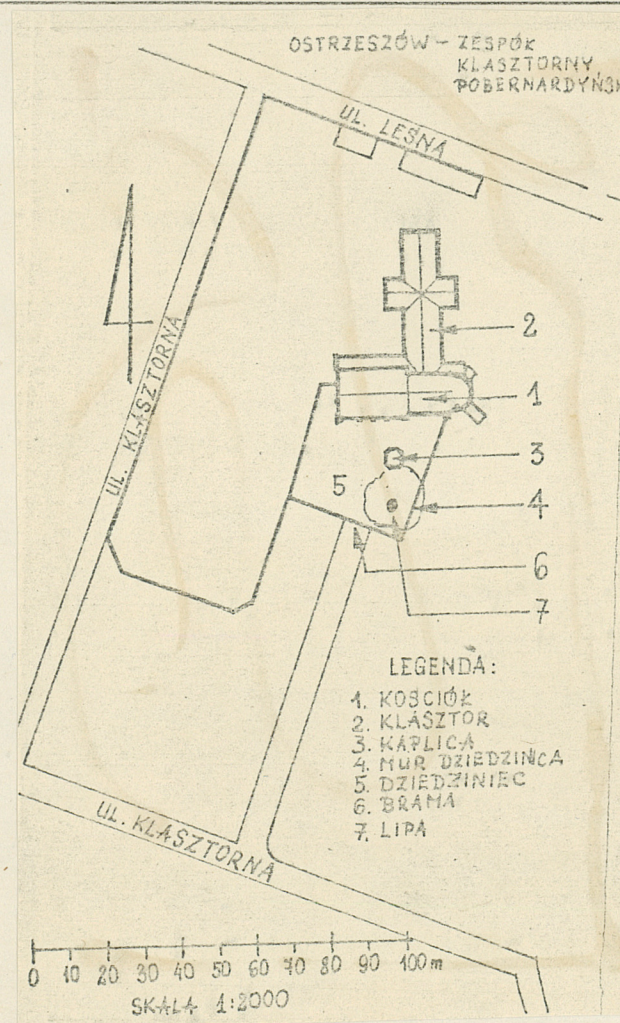
2. Czas powstania

1660-1741

3. Miejscowość

OSTRZESZÓW

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

63-500 Ostrzeszów
ul. Leśna 5

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

kaliskie

województwo

gmina Ostrzeszów

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Schildberg

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975 r.

poznańskie

województwo

powiat Ostrzeszów

8. Właściciel i jego adres

9. Użytkownik i jego adres

Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu
ul. Leśna 5, 63-500 Ostrzeszów

10. Rejestr zabytków

księga 25/11-10 73/3/54 z 7.01.1954
monum 114/91 data 6.11.1965

Nr data

autor zdjęć Aleksander KoKonieczny
data wykonania Lucja Gajda
miejsce przechowywania negatywów X, 1980 r.
WKZ Kalisz

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Wg jednych źródeł inicjatorem fundacji był Jan Fryderyk Breiner, administrator diecezji wrocławskiej, a wg innych źródeł inicjatywa ufundowania Bernardynom Konwentu wyszła od miejscowej szlachty. Prawdopodobnie inicjatorem fundacji była szlachta zebrana w maju 1629 r. na sejmiku w Ostrzeszowie, a J.F. Breiner został tylko zaproszony na ten sejmik, aby za jego wstawiennictwem i z jego pomocą dopełnić formalności związanych z uzyskaniem zgody biskupa wrocławskiego na tę fundację. List do bpa z prośbą o wyrażenie zgody na fundację podpisała szlachta w składzie:

- /1/ Andrzej z Siewierska Siewierski,
- /2/ Mikołaj Szyszkowski,
- /3/ Wacław z Lipy,
- /4/ Krzysztof Tomicki,
- /5/ Dobrogost z Mikorzyna Węgierski,
- /6/ Stanisław Brzechwa z Wrzącej,
- /7/ Hieronim Bykowski,
- /8/ Jan z Przespolew Przespolewski,
- /9/ Baltazar z Tymie Tymieniecki,
- /10/ Stanisław Biatczewski z Biatczew,
- /11/ Piotr Biskupski,
- /12/i/13/ Andrzej i Albert Węgierscy z Mikorzyna,
- /14/ Marcin Mielenski /Mielecki/,
- 15/ Wilhelm Wierzbięta Bonichowski.

Bernardynów zamierzano osadzić przy istniejącym już drewnianym kościele św. Michała stojącym "na ogrodach zamku ostrzeszowskiego". Czas powstania tegoż drewnianego kościoła nie jest znany.

Bp wrocławski Karol Ferdynand Waza /V.1633 r./ zezwolił na wyłączenie kościoła św. Michała z jurysdykcji paraf. za zgodą miejscowego proboszcza. Proboszcz ostrzeszowski Andrzej Predonius z Walknowy zrzekł się praw do tego kościoła. Król Władysław IV Waza nadał /V.1633 r./ w Krakowie przywilej na dokonanie tej fundacji

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach wnętrze wyposażenie, instalacje)

Lokalizacja Miasto Ostrzeszów wykształciło się z osady owalnicowej, wierzchołkami orientowanej w kierunku: pn.-wsch. i pd.-zach. Z pd.-zach. wierzchołka owalnicy wychodziła w kierunku Wrocławia ulica /ob. ul. Kościuszki/, a z pn.-wsch. wierzchołka wychodziła ul. w kierunku Kalisza /ob. ul. Powstańców Wielkopolskich/.

Założenie kościelno-klasztorne OO. Bernardynów w Ostrzeszowie położone jest na północ od właściwego miasta lokacyjnego, na terenie dawnego przedmieścia. Przedmieście to tzw. Borek zajmował teren położony po obu stronach strumienia tzw. Strzygowy, na północny zachód od właściwego miasta. Założenie klasztorne oddzielone jest od miasta pasem podmokłych łąk, ze stawami i rowami, z których główny płynący ze wschodu na zachód to Strzygowa.

Od strony miasta do klasztoru prowadzi wychodząca z północnego naroża obecnego, czworokątnego rynku w kierunku północnym dawniej tzw. Mała Droga Kaliska /ob. ul. Kaliska/, która dalej łączyła się z tzw. Dużą Drogą Kaliską /ob. ul. Powstańców Wielkopolskich/, wychodzącą z północno-wschodniego wierzchołka pierwotnej owalnicy. Od Małej Drogi Kaliskiej za mostkiem strumienia Strzygowy, łagodnym łukiem w kierunku zachodnim odchodzi droga na sztucznie usypanej grobli, która mijając od strony południowej założenie klasztorne i załamując się prawie pod kątem prostym, biegnie w kierunku północnym, ograniczając tym samym teren klasztorny od zachodu, i dochodzi do prostopadłej doń ul. Leśnej - cała ta trasa nazywa się ul. Klasztorną. Ul. Leśna jest prawie prostopadłą do dawnej Dużej Drogi Kaliskiej.

Założenie klasztorne zajmuje zachodnią część terenu o obrysie zbliżonym do pięcioboku, z którego trzy boki /zachodni, północny i wschodni/ są prawie prostopadłe do siebie, a dwa pozostałe od strony południowej tworzą kąt ostrogi, wciskający się w widła ulic Klasztornej i Kaliskiej /tzw. Małej Drogi/. Od grobli ul. Klasztornej w kierunku północnym odchodzi prosta, szeroka, wysadzona rzędem drzew z obu stron aleja, prowadząca na sztucznie usypane, niewysokie, o niewielkiej powierzchni wzgórze, na którym usytuowane jest założenie kościelno-klasztorne. Na zamknięciu alei znajduje się architektonicznie opracowana brama, wmontowana w południową ścianę muru otaczającego czworoboczny dziedziniec /z kaplicą w centrum/, do którego od północy przylega kościół i klasztor. Kościół jest orientowany, ustawiony poprzecznie względem wejścia na dziedziniec i swoją południową elewacją aż do skarpy drugiego przęsła prezbiterium, i 2/3 zachodniej elewacji zamyka tenże dziedziniec od północy. Od północy do kościoła przylega klasztor składający się z szerokiego, wydłużonego, głównego skrzydła, prostopadłe ustawionego względem kościoła, dobijającego do północnej ściany prezbiterium i dwóch wąskich skrzydeł, z których jedno przecina prostopadłe główny korpus klasztoru poza połową jego długości, bliżej jego północnej ściany szczytowej, a drugie skrzydło przylega do północnej ściany nawy, na całej jej długości. W narożu pomiędzy wschodnią ścianą korpusu klasztornego a północną ścianą zamknięcia prezbiterium wbudowana jest bardzo wąska przybudówka, tej samej wysokości co klasztor.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Lucja Gałdo

imię i nazwisko

data

IV. 1985 r.

26. Sprawdził

imię i nazwisko

data

27. Załączniki